

עולת
שבת
בשבתו

ויקרא

עולת שבת בישבתו

יוצא לאור על ידי:

הוצאת אמת

אור תורה מונקאטש
מכון להר"ל ולהפיץ ספרי רבתינו הקדושים
published by:

Emes Publishing Inst.

Ohr Torah Munkacs

P.O.B. 393

Brooklyn, New York 11219

Tel: 347.408.5208

Fax: 718.504.3526

Email: EmesOnline@gmail.com

כל הזכויות שמורות ל:

הוצאת אמת

Copyrighted © 2019 by:

Emes Publishing Inst.

All rights reserved to publisher

The entire text has been newly

edited designed and set.

No part of this book may be

reproduced in any form,

including information storage

or retrieval, in whole or in part,

without written permission

from the copyright holder

נשמח לקבל ולשמוע

הערות והצעות

מהדומרים החשובים

רובי המאמרים הופיעו

בגיליוני 'חדש בחדש'

שיצא לאור על-ידי:

'אוהד חסידי מונקאטש'

תורה בימינו

אלעזר בראדרי

929.301.6149

תוכן ענינים

ניצוצי אור

על עניני הפרשה

ילמדנו רבינו

אדם כי יקריב

לבנת הספיר

על עניני הפרשה

הלכה ומנהג

שבוכות הנשיא משבט (פלוגי) שקראתי בתורתך

מילין שפירין

ומלק את ראשו ממוול ערפו ולא יבדיל גו'

יומא דהילולא

הרה"ק רבי זאב וואלף מזבאריו זי"ע

פרשת ויקרא

ויקרא אל משה (א, א)

במדרש (ויקרא רבה פ"א יד): כל הנביאים ראו מתוך אספקלריא מלוכלכת, ומשה ראה מתוך אספקלריא מצוחצחת. והביאור, שכל מי שרואה באספקלריא מלוכלכת, כלומר שאינה מאירה מעבר לעבר, הרי הוא רואה את עצמו. אבל משה, לא ראה את עצמו, כמו שאמר (שמות טז, ז) ואנחנו מה, כי היה בטל לגמרי מציאותו נגד גדולת השי"ת.

אנא רכלה

ויקרא אל משה (א, א)

ידוע אשר בגלל העבירות שעושים הרשעים, מתגשם ומתעבה האויר, וגורמים אשר גם צדיק הדור יפול לפעמים ממדרגתו חלילה - ולכן מוטל על צדיקי הדור להתפלל שלא יחטאו בני דורו. ברם לפעמים, מחמת חיבת הצדיק, הקב"ה מקרבו ומעורר רצונו של הצדיק ומעלהו, אף שהעולם מגושם.

וזהו שסיים הסדרא שלפניו (- פקודי) "ולא יכול משה לבא אל אוהל מועד - כי שכן עליו הענן", מחמת עונות הרשעים, עם-כל-זה - "ויקרא אל משה" קראוהו ד' להראות חיבתו, "וידבר אליו".

יודעי בינה

ויקרא אל משה (א, א)

לכן פתח "תורת כהנים" בקריאה "אל משה", לרמז שהשם "משה" שקול כנגד כל הקרבנות כולן. שהרי השם "משה" רומז לענוה, שנאמר (שמות ב, י) ותקרא שמו משה ותאמר כי מן המים משיתהו, ואמרו חז"ל (תענית ז, א): למה נמשלו דברי תורה למים, לומר לך מה מים מניחין מקום גבוה והולכין למקום נמוך אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה. והנה אמרו חז"ל (סנהדרין מג, ב) מי שדעתו שפלה מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקרבנות

אדם כי יקריב מכם קרבן לד' (א, ב)

עיקר התשובה צריכה שתהא בדבר שנכשל בו הרבה, ועליו לעשות תשובת המשקל - מדה כנגד מדה. וזהו שאמר "אדם כי יקריב מכם", אם תקריבו את ה"מכם", ר"ת מדה כנגד מדה, זה "קרבן לד".

חיים ושלוש

אדם כי יקריב מכם קרבן לד' גו' תקריבו את קרבנכם (א, ב)

פתח בלשון יחיד - "אדם כי יקריב", וסיים בלשון רבים - "תקריבו את קרבנכם". לרמזו להעושה מצוה שיעשה "בשם כל ישראל", ואז תרצה עבודתו לד'. וז"ש "אדם כי יקריב", הנה כדי שיהיה "קרבן לד'", צריך שיכלול עמו את כל ישראל, שיהא קרבנו בבחי' "תקריבו את קרבנכם".

כ"ק ארמו"ר שליט"א

לרצונו לפני ד' (א, א)

יש לפרש עפ"י מה שכתב הרמב"ם (פ"ז מהל' תשובה ה"ו) "גדולה תשובה שמקרבת את האדם לשכינה כו', התשובה מקרבת את הרחוקים, אמש היה זה שנאו לפני המקום משוקץ ומרוחק ותועבה, והיום הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד". וזהו "לרצונו לפני ד'", שעיקר כוונת המקריב הוא שיהא רצונו לשוב להיות "לפני ד'", בחי' "היום הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד".

כ"ק ארמו"ר שליט"א

כולן שנאמר (תהלים נא, יט) זבחי אלקים רוח נשברה.

כ"ק ארמו"ר שליט"א

אדם כי יקריב מכם קרבן לד' מן הבהמה (א, ב)

למה הקדימה התורה קודם להקרבת הקרבנות הלשון של "אדם" [וכן הוא כמה פעמים בתורת כהנים]. ויש לפרש דהנה אם לא חטא אדם הראשון היה ענין הקרבת קרבן באופן אחר, ולא בהקרבת בהמה גשמי. אלא כענין המלאכים בדרך רוחני, וכמאמר השי"ת (שמות רבה פ"ח ד) דברים אני מבקש. לזאת כתיב מקודם "אדם", כלומר בשביל חטא אדם הראשון צריך להיות התיקון על-דרך זה "כי יקריב קרבן לד' - מן הבהמה גו".

יודעי בינה

אדם כי יקריב מכם קרבן לד' מן הבהמה מן הבקר מן הצאן (א, ב)

הנה ידוע שיש דומם צומח חי ומדבר. כל אחד עומד במעלה במקום גבוה מחבירו, וכשהמדבר מגביה עצמו למעלה למקום הקודש אז יגביה הכל, כי הכל נשתלשל זה מזה ויש להם אחיזה זה בזה. ולכן כאשר יתרומם המדבר היינו נפש הישראלי אז יתרומם הכל. וזהו שגילה לנו התורה הקדושה "אדם כי יקריב מכם קרבן לד'", כשהאדם מקריב את עצמו להשי"ת, אז "מן הבהמה מן הבקר מן הצאן תקריבו" היינו שהבחי' החי יתעלה גם-כן לפי ערך עליות המדבר.

שם שלמה

אין לו לתלות האשמה בהם, אלא "והקריב על חטאתו אשר חטא" - הוא בעצמו.

כ"ק אדמו"ר שליט"א

אשר נשיא יחטא (ה, כב)

אמרו חז"ל (שבת נו, א) על דוד המלך שנאמר בו (שמואל א יח, יד) וד' עמו, וכי אפשר שחטא בא לידו ושכינה עמו. הרי שמי שד' עמו אינו עלול לחטוא. אמנם כל המתגאה אומר הקב"ה אין אני והוא יכולין לדור בעולם (סוטה ה, א), וממילא אפשר שיחטא. וזהו "אשר נשיא", באם יהיה לאיזה איש התנשאות וגאות, אזי "יחטא" יבוא לידי חטא.

יודעי בינה

ואם כבש יביא קרבנו לחטאת נקבה

תמימה יביאנה (ה, לה)

כבש - ר"ת כסף שטר ביאה, שלשת הדרכים שהאשה ניקנית. ויש לרמז להאדם אשר נושא אשה: "אם כב"ש יביא קרבנו לחטאת", כלומר באמת צריכים לישא אשה לצורך גבוה, בבחינת קרבן, לקרב השכינה לבעלה. אבל אם אינו בר-הכי, אלא נושא אשה כדי להישמר מחטא, אזי "נקבה תמימה יביאנה", ידקדק שתהיה הנקבה תמימה, אשה הגונה. וגם שהיא תמימה בבחינתה, כלומר שהיא תהיה המקבלת והוא המשפיע. אבל אם ישאנה לשם תענוג, גשמי, אם-כן הוא מקבל ממנה תענוג, ונהפך הדבר שהיא המשפיע והוא המקבל, והוא היפך סדר הבריאה.

אגרא רכלה

יקריב אותו לרצונו לפני ד' (א, ג)

יש לפרש, "יקריב אותו - לרצונו", היינו שאת רצונו יקריב לפני ד', על-דרך אומרם ז"ל (אבות פ"ב מ"ד) בטל רצונך מפני רצונו.

כ"ק אדמו"ר שליט"א

כל המנחה אשר תקריבו לד' לא תיעשה חמץ כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לד' קרבן ראשית תקריבו אתם לד' ואל המזבח לא יעלו לריח ניחח (ב, יא-יב)

ידוע כי קיום כל המצוות ולימוד תורה צריך שיהא מתוך ענווה, ולא חלילה לשום פניה או גאות. אמנם אמרו חז"ל (פסחים ג, ב) לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה. וכתבו התוספות (שם ד"ה וכוון) שאם לומד על-כל-פנים שלא על מנת לקנות, אז מותר בתחילה ללמוד שלא לשמה. והנה ידוע שחמץ רומז לניפוח כעין גאווה, ולעומתו מצה רומזת על נמיכות רוח וענווה. וזהו שרמז הכתוב "לא תיעשה חמץ", גאווה, כי כל שאור גו' לא תקטירו ממנו אשה לד". אמנם בתור "קרבן ראשית", היינו תחילת עבודה, מותר ללמוד שלא לשמה, על כוונה שמתוכה יבוא ללימוד לשמה "תקריבו אותם". אולם דעו ש"אל המזבח לא יעלו לריח ניחוח" כי זו היא רק עצה איך להגיע את התכלית הנרצה, שרק היא תעלה לרצון לפניו.

חיים ושלום

אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם

והקריב על חטאתו אשר חטא (ה, א)

אפילו אם הכהן המשיח חטא "באשמת העם", שהם גרמו לו לחטוא, מכל-מקום

ילמדנו רבינו

אדם כי יקריב

תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א סעודה שלישית תשנ"ט

אדם כי יקריב מכם קרבן לד' גו'. בש"ס חולין (ה, א) תניא "מכם" ולא כולכם, להוציא את המומר, מכם בכס חלקתי ולא באומות, "מן הבהמה" להביא בני אדם שדומים לבהמה, מכאן אמרו, מקבלין קרבנות מפושעי ישראל כדי שיחזרו בהן בתשובה [ועיי"ש בהמשך הסוגיא]. ונראה לפרש, שבאמת החוטא מוציא עצמו מן הכלל, שהרי ישראל קדושים ונשמתם חלק אלוך ממעל ואינם שייכים לחטא ולפשע, וכשעושה תשובה ומביא קרבן חוזר להתכלל בקרב ישראל. וזה "אדם כי יקריב מכם", פירוש שאחרי הקרבנות חוזר להיות כאחד מכם.

ואפשר שהוא לימוד גם לענין שאסור לומר לבעל תשובה זכור מעשיך הראשונים (ב"מ נה, ב), כי אחר שנתכפר לו, חוזר להיות ככל ישראל אחיו. וזה משום שאחר שעושה תשובה מעומקא דלבא, הוברר הדבר למפרע שגם מה שחטא, היה משום שדמה לבהמה, וכדאיתא בחז"ל שהעובר עבירה נסתלקה דעתו ממנו.

ואפשר שמה שנקרא ההקרבה קרבן לד', הוא משום שאחרי הבאת הקרבן עוד נעשה קרוב להשי"ת יותר ממה שהיה טרם חטא. ועיין לשון הרמב"ם (פ"ז מהל' תשובה ה"ד) "ואל ידמה אדם בעל תשובה שהוא מרוחק ממעלת הצדיקים מפני העוונות והחטאות שעשה, אין הדבר כן, אלא אהוב ונחמד הוא לפני הבורא כאילו לא חטא מעולם, ולא עוד אלא ששכרו הרבה שהרי טעם החטא ופירש ממנו

וכבש יצרו, אמרו חכמים מקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורין יכולין לעמוד בו, כלומר מעלתן גדולה ממעלת אלו שלא חטאו מעולם מפני שהן כובשים יצרם יותר מהם".

אדם כי יקריב מכם קרבן לד' גו' תקריבו את קרבנכם. יש לדייק על אומרו תחלה בלשון יחיד, "אדם כי יקריב גו'", ולבסוף "תקריבו את קרבנכם". ויש לפרש ע"פ מה שאמרו חז"ל (יזמא פו, ב) גדולה תשובה, שבשביל יחיד שעשה תשובה מוחלין לכל העולם כולו, שנאמר (הושע יד, ה) ארפא משובתם אהבם נדבה כי שב אפי ממנו, מהם לא נאמר, אלא ממנו. וזה שאף יחיד ששב בתשובה שלימה והביא קרבן לכפר עליו, מוחלין בעדו לכל העולם, וחשוב כאילו כל ישראל הקריבו אותו הקרבן.

ולזה יש ליתן טעם למה כאן בתורת כהנים דיני הקרבנות נאמר ויקרא אל משה, והרי איתא ברש"י (ריש פרשת) שלכל דברות ולכל אמירות ולכל צוויים קדמה קריאה, וכאן הבנין אב לכולם. ויש לומר דהנה משה רבינו שקול כנגד כל ישראל, והיינו שכל מעשיו עשה "בשם כל ישראל". והנה בהבאת קרבנות, כל יחיד הוא כמשה רבינו בזה, שבהבאת קרבנו שקול כאילו כל ישראל הקריבו קרבן על מה שחטאו הם. וזה שנאמר בלשון קריאה שהיא לשון חיבה שמלאכי השרת משתמשים בו, שכן הוא בכל ישראל שהביא קרבן היה כמשה רבינו שכל מעשיו בשם כל ישראל.

אדם כי יקריב גו'. ברש"י: למה נאמר, מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל, שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגזל. וצ"ב, למה בכל מקום ממעט גזל מ"לכם" להוציא את הגזול, וכאן הוצרך לדמות לאדם הראשון. ונראה ע"פ הנאמר (תהלים כו, ו) ארחץ בנקיון כפי ואסכבה את מזבחד ד', ואפ"ל שהמקריב קרבן לד', לא די לו שיהיה שהקרבן אשר הוא מקריב לא יהא מן הגזל, אלא היה צריך לחפש בכל ממונו אם יש בו חשש גזל ח"ו, ורק אחרי שתיקן כל ממונו כראוי, ולא היה בו אף פרוטה מן הגזל, היה ראוי להקריב קרבן לד'.

והטעם לזה, כי המקריב קרבן הרי עיקר כפרתו רק עם התשובה. וכן תיקנו לומר בתפלת נעילה "ותלמדנו ד' אלקינו להתודות לפניך על כל עונותינו למען נחדש מעשך ידינו ותקבלנו בתשובה שלימה לפניך כאשרים וכניחוים". היינו שכל זמן שלא חדל עשק מידו לא הוי תשובה, ואינה כפרה כקרבן. ולזה פירש רש"י דילפינן למעט קרבן הגזול מן "אדם כי יקריב", שצריך המקריב להיות כאדם הראשון, שלא רק שלא היה קרבנו גזל, אלא לא היה שייך בכלל לענין גזל, וכל מה שבידו שלו היה, והבן.

לבנת הספיר

תמים יקריבנו (א, ג)

בערך בשנת תר"ט, נתנו עיר סאסוב את עיניהם בהרה"ק רבי שמעלקא מסאסוב זי"ע, שינחיל כסא אביו הגה"ק רבי ר' משה ליב מסאסוב זי"ע, וינהל את העיר ברבנות. ובד בבד, רצו שחתנו, רבינו בעל שם שלמה זי"ע, ישמש בתור סגן אב"ד ומורה צדק לדון ולהורות. לתכלית זה, נסע רבינו זי"ע לקבל הורמנא והתרת הוראה מגדולי הדור המפורסמים. רבינו זי"ע, שהיה אז כבן י"ז, עמד לנסיון בפני הגאונים רבי יוסף שאול נאטנזאהן [נפטר כ"ז אדר], ורבי מרדכי זאב סג"ל איטינגא זצ"ל, בעלי "מפרשי הים". לאחר שמצא חן ושכל טוב בעיניהם, אמר הגאון רבי יוסף שאול זצ"ל:

- "לאברך מופלג ותלמיד חכם כזה, ראוי והגון ליתן הורמנא לידו על נייר מוזהב [גאלד-שניט]"

ואכן קיים דבריו, וכתב ונתן בידו התרת הוראה על נייר כזה, כי הוא יורה וידין כאחד הגדולים מבעלי הוראה המפורסמים. גם הגאון רבי מרדכי זאב זצ"ל נתן בידו הורמנא, והיו לאחדים בידו.

כאשר שב לביתו עם תעודות הורמנות אלו, להראות לפני העם יקר סהדותא, היו נמצאים שם איזה אינשי-דלא-מעלי בעלי-ריב, וערערו על הגאונים אלו, ובפרט על הגאון רבי מרדכי זאב זצ"ל, שאוהב ומקרב תלמידי-חכמים בנן-של-קדושים מהחסידים... ולמען השלום, נגמר ביניהם שרבינו זי"ע יביא כתב הורמנא מהגאון

המובהק רבי אברהם תאומים ז"ל אבד"ק זבארוב, בעל מחבר ספר חסד לאברהם, שהיה ידוע ברוב גאונו ושאינו מכת החסידים. רבינו נסע לשם, ונתעכב אצלו שתי שבועות, והשיג ממנו התרת הוראה בסמיכה גדולה, על צד היותר נפלא.

לאחר זמן אסתייע מילתא, וחוטנו רבי ר' שמעלקא זי"ע איקלע לאתרא של גאון בעל חסד לאברהם בק"ק זבאריב, והתחיל הגאון בעל חסד לאברהם להפליג בפניו בשבח חתנו האברך, כי מצא מאוד חן בפניו, ואמר:

- "מעולם לא ראיתי עוד אדם שלם כזה בלתי חסרון כל דהוא. הצצתי בו וראיתי ומצאתיו לאדם שלם בתכלית השלימות והמעלות. אך היות שאי-אפשר לאדם בלי חסרון, על-כן יאמר נא כבוד-קדשו-הרמה איזה חסרון נמצא בו?"

השיב רבי ר' שמעלקא ברוב חכמתו:

- "הלוא הוא חסיד! וזה בודאי חסרון גדול אצלו דמר..."

השיבו הגאון:

- חסרון הלז הכרתי בו תיכף, בעת פתחו דלתי ביתי בראשונה... אבל באמת, מי יתן כל עם ד' - חסידים - כמותו, אזי גם אני בעצמי וככבודי נהייתי לחסיד, ואבוא בקהל חסידים...

ואם לא תשיג ידו לשתי תורים (ה, יא)

מספר רבינו מנחת אלעזר זי"ע מגודל צדקותיו ופזרונו של הגה"ק בעל דברי חיים מצאנז זי"ע:

הגה"ק מצאנז זי"ע היה דרכו ליתן מעות צדקה מדי שבוע בשבוע לתלמידי חכמים עניים שבעירו. פעם אחת, קודם חג הפסח, רצתה הרבנית לקנות עוף גדול הנקרא אינדי"ק, אבל הנכרית המוכרה, ביקשה יותר מכדי שווייה, לפי דעת הרבנית. ולכן עזבה אותה הרבנית ולא רצתה לקנות את העוף. אחר-כך נתיישרה הרבנית בדעתה, והסכימה לקנות גם במחיר היקר. אבל כבר אחרה, והעוף היקר הזה כבר קנה אחד מן העניים שהגה"ק מצאנז זי"ע נהג ליתן צדקה מעות-שבוע.

הלכה הרבנית לבעלה הקדוש, ושאלו:

- ראה, לנו היה עוף-זה יקר מדי, אבל אשת העני פלוני שילמה המחיר...

השיב לה הגה"ק בעל דברי חיים זי"ע:

- אם-כן הוא, שעני זה צריך דוקא אותן העופות היקרות, בודאי אוסיף לו עוד על דמי שבוע...

הלכה ומנהג

שבזכות הנשיא משבט (פלוני) שקראתי בתורתך

מראש חודש ניסן עד יב לחודש, נוהגין לקרות בתורה את סדר הפרשה של הנשיא, דבר יום ביומו. אחרי קריאת הנשיא נדפס בכמה סידורים לומר נוסח יהי רצון כו' "שבאם אני עבדך משבט (פלוני) שקראתי בתורתך פרשה של הנשיא היום, אזי יאירו נא עלי כו".

שואל אחד פנה אל רבינו בעל מנחת אלעזר זי"ע בתמיה על המנהג לומר נוסח זה לגבי כל השבטים, הא משנה היא בפרק חלק וגמרא ערוכה דעל עשרת השבטים שגלו בבית ראשון איתא מחלוקת אם יש להם חלק לעולם-הבא. אבל בודאי לא גלו מבית שני כי הם כלל לא שבו לארץ-ישראל בימי בית שני, וכיון שאנחנו מצאצאי גולי בית שני, בודאי שאין אנו צאצאי עשרת השבטים.

דעת רבינו זי"ע (שו"ת מנחת אלעזר חלק ה - ליקוטי תשובות סימן ה) שאכן אין לומר כנוסח זה "שבאם אני עבדך משבט (פלוני), אזי יאירו נא עלי", אלא אומרים "בזכות הנשיא משבט (פלוני) שקראתי בתורתך הפרשה של הנשיא יאירו נא עלי כו", מטעם שבודאי צריך לבקש "שגם בשארי הימים יושפע עלינו זכות נשיא כל שבט, כי כולם כלולים זה בזה, כל הי"ב שבטים, להריק עלינו בזכותם וקדושתם דבר יום ביומו משפיע וכחו". ומוכיח דלא כנוסח "שבאם אני עבדך משבט (פלוני)", שהרי מה יעשה מי שיודע מאיזה שבט הוא בא, כגון כהן או לוי, וכן כותב רבינו זי"ע על עצמו "אנחנו מאמינים בני מאמינים ברוח-הקודש של החוזה הנודע וצופה למרחוק רבינו הקדוש הגאון מה"ר יעקב יצחק זי"ע הרב מלובלין שהגיד לזקנינו הגה"ק זי"ע בעל בני יששכר שהוא משבט יששכר".

אמנם, על מה שקבע השואל שבודאי אין בנו צאצאי עשרת השבטים, משיב רבינו שאינו כן, ובודאי יש בתוכנו צאצאי עשרת השבטים, והוא מסביר זאת באופנים שונים, אחד מהם שהרי השבטים התחתנו ביניהם, אם-כן על-כרחך היו מעורבים מבני עשרת השבטים, גם בין אלה ששבו לארץ ישראל בימי בית שני, ובתוך הדברים מתבסס גם על דברי החוזה זי"ע הנ"ל שאמר לרבינו בעל בני יששכר זי"ע שהוא משבט יששכר.

מעשה שהיה כך היה:

פעם בהיות רבינו הקדוש בעל בני יששכר זי"ע בדרכו לבית רבו החוזה הקדוש מלובלין זי"ע, התעורר לפתע להתבונן במקור מחצבתו, מאיזה שבט הוא. והרהר בינו לבין עצמו, מדוע תמיד בהגיע ימי החנוכה, אני מרגיש תוספת רגש נעימות קודש עד להפליא? הרי לא יתכן שזה מפני שאני מצאצאי החשמונאים, שהרי אינני כהן. ואם-כן מניין לי אותו הרגשה מיוחדת ונפלאה בחנוכה. והחליט בלבו כי בהיותו אצל רבו, ישאלהו על-כך. והוא ברוח קדשו, בודאי ישיב לו תשובה נכונה.

ייהי בבואו לבית החוזה הקדוש והוא טרם שאלו דבר, פתח החוזה ואמר לו:

- דע שמקור מחצבתך הוא משבט יששכר. ומה שאתה מרגיש בחנוכה תוספת קדושה יתירה, הוא מפני שהיית אז בבית דינם של החשמונאים.

זכי הראות...

כותב רבינו בעל בני יששכר זי"ע (אגרא דכלה פרשת פקודי. וראה יודעי בינה פרשת בא ד"ה ראשון הוא לכם):

"קבלנו, דאנתן הי"ב ימים הראשונים דניסן, ימי הקרבת הנשיאים, המה כח כללי לייב חדשי השנה, כל יום רומז לחודש שלם. כן שמענו מכבוד אדמו"ר הרב הקדוש מה"ר מנחם מענדל [מרימנוב] זצ"ל.

"וזכי הראות יכולין להתבונן בכל יום, איזה מאורעות יהיה בחודש אשר הוא נגד היום ההוא. וכבוד אדמו"ר הרב הקדוש מה"ר יעקב יצחק [מלובלין] היה כותב ברוח קדשו בכל יום, מה יהיה בכל חדש, כנודע הדבר בפרסום לחבורתינו קדש. ובאותו השנה שנתבקש בישיבה של מעלה בחדש מנחם [אב], לא כתב רק עד מנחם [אב], והענין הוא בפרסום.

"ואם כן לפי זה יום הראשון, הוא נגד כל החודש הראשון. וזה שנאמר "ביום החדש הראשון" [דהוה ליה למימר בקיצור 'באחד לחדש הראשון'], רצה לומר באותו יום שהוא נגד החדש הראשון, היינו באחד לחודש".

מילין שפירין

ומלק את ראשו ממול ערפו ולא יבדיל גו' (ה, ח)

רבינו בעל מנחת אלעזר זי"ע כותב על זה (דברי תורה מהדורא ד אות קג) "הנה נתתי אל לבי... הלא זו אינו עבודה קשה בלבד, רק עבודה שאינו באפשרות ומציאות לעשותה". דכיון שצואר של העוף מתוח על הגודל כשעורפו למעלה, נמצא שהאגודל מונח תחת הצואר - אצל סימני העוף מלמטה, אם-כן האיך היה מגיע בצפורנו של גודלו למלוק את העוף למעלה - בעורפו [ודוחק לומר, כמו שפירוש הברטנורא, שמתוחות הצואר היה על ידו השמאלית, דהרי כל המליקה היה ביד ימין בלבד (ועיין בשו"ת מאיר נתיבים סימן י"ב)].

ובפרט, "העידו לפני כמה שובי"ם מומחים ותלמידי חכמים גדולים, כי היונה היא מתאמצת לנגד יותר ועומצת

הגמרא (זבחים סד, ב) אומרת שעבודת המליקה בחטאת העוף היתה "מעבודות הקשות שבמקדש". כי הכהן היה צריך להניח גופו של העוף על כף ידו הימנית, וככה היה מכניס שני רגליה בין זרת לקמיצה, ושני כנפיה היה נותן בין האמה להאצבע. ואחר-כך היה מותח צוארה על רוחב החיצון של גודלו, דהיינו שמכניס הצואר בין אצבע לגודל, נמצא הגרון של העוף הוא לצד גודלו, והעורף מלמעלה. ואז היה מולק את היונה. היינו שהיה חותך בצפורנו - שבאגודל ידו הימנית - את ראשה של העוף מאחורי צווארה, עד שמגיע לוושט או לקנה, וחותר רובו של אחד מהם. וכל זה היה צריך להעשות בידו האחת של הכהן - רק ביד ימינו.

בבית שני, שהיו כבר אומות-העולם בתוקפן והיתה התגברות לחיצונים ר"ל, על-כן נתגשם העולם והבעלי-חיים, וברצונם החומרי לא הניחו את-עצמם להקריב ולשחוט על-גבי המזבח, ולכן היו צריכין ל'טבעות'.

ברם, אמרו חז"ל במדרש (תנחומא תצוה סימן ה פ"א) כל העופות כשהן נשחטין הן מפרכסין, אבל היונה פושטת צוארה (ועיין שיהש"ר פ"א ס"ד). ויש לפרש דהמדרש קאי על תקופת בית-שני, שאף ששאר בעלי-חיים לא הניחו את עצמם להיקרב ולהשחט על-גבי המזבח, שאני היונה שאף בבית שני הניחו את-עצמן מרצונן להקריב, והיתה מונחת את-עצמה ופושטת צוארה. וכיון שכן, נמצא שהיא גופא היתה מסייע להכהן שיוכל לקיים מצותו גם בידו הימנית בלבד. ולכן היה זה אמנם עבודה קשה, אבל לא בלתי אפשרי.

צוארה וראשה קודם השחיטה". ואם-כן, אם יוציא הכהן את האגודל בצפורנו למלוק את היונה, האיך יתפוס העוף בחזקה כדי שלא יגביה וינענע בראשו לצדדים, והאיך יוכל למלקו.

אמנם מבאר רבינו זי"ע, על-פי מה דאיתא בתרגום שני על מגילת אסתר, כי בימי שלמה המלך היו הבהמות באים בעצמם לבית המבטחיים של שלמה לשוחטן, כדי שיאכלום על שלחנו של שלמה המלך. ואם-כן כל-שכן שבאו הבהמות והעופות לבית-המקדש להקריבן לקרבנות לד' לבדו (עיין באר מים חיים פרשת בא ד"ה ואמנם לדעת). וקשה, הלא מבואר בש"ס בכמה מקומות שבבית-שני היה בעזרה בבית-המטבחיים 'טבעות' באבני הרצפה להכניס צוואר הבהמה כדי שיוכל לשוחטו. ובעל-כרחך צריך לחלק, דרק בימי שלמה המלך היו הבהמות באים בעצמם לשוחטן, מה-שאינ-כן

יומא דהילולא

הרה"ק רבי זאב וואלף מזבאריז זי"ע

ג' ניסן תקפ"ב

"הרב הקדוש המפורסם בתמימות חסידתו" רבי זאב וואלף מזבאריז זי"ע היה בנו השני של הרב הקדוש רבי יחיאל מיכל המגיד מזלאטשוב זי"ע.

חמשה ארזים נטע המגיד מזלאטשוב בישראל, ומסופר בספר "אור יצחק" (פרשת שמות) לבנו הרה"ק רבי יצחק מראדוויל זי"ע, כי כך היה מונה שבחם: הבאתי לעולם חמשה בנים כנגד חמשה חומשי תורה, בני רבי יוסף [מיאמפאלי] "בכורי וראשית אוני", הוא כנגד ספר בראשית. בני השני רבי יצחק [מראדוויל בעל אור יצחק] הוא כנגד ספר שמות, בו נאמר על גלות מצרים ועל מתן תורה, כן הוא בגלות ובמחלוקת ולאידך התורה נמצאת בו. בני השלישי רבי זאב וואלף [מזבאריז] בהיותו קודש הקדשים, הוא כנגד ספר ויקרא - תורת כוהנים, העוסק בעבודת הקודש והמקדש. גם מצד תמימותו המופלגת נחשב כעולה תמימה. בני רבי משה [מזוויהל] העניו והשפל כנגד ספר במדבר. בני רבי מרדכי [מקרעמניץ] שהוא "משנה למלך" הוא כנגד ספר דברים - משנה תורה.

מספר רבינו בעל מנחת אלעזר זי"ע (דברי תורה מהדורא קמא אות קיד): כמה שנים התכונן הגה"ק רבי זאב וואלף מזבאריז זי"ע לנסוע ללובלין אל הגה"ק החוזה זי"ע. לבסוף, כאשר הגיע ללובלין הלך החוזה לקראתו, ואמר לו: "כבודכם באתם אלי ואני רציתי זה- כמה לנסוע אליכם לקבל פניכם". השיב לו רבי זאב זי"ע, בתום דרכו ובעומק חכמתו:

"הלא הצדק עם רבינו שרצה לנסוע אצלינו לקיים דברי הזוהר הק' (ח"ב קכח, ב) זכאה בעי למירדף בתר חייבא ולמקני ליה"...

עוד מספר רבינו זי"ע (שם מהדורא ג אות מט): באותו שבת כאשר שבת הגה"ק מזבאריז בלובלין, כבדו החוזה מלובלין, בליל שבת קודש, לומר תורה. הגה"ק מזבאריז סירב, והשיב: "עתה לא אומר"... הדבר חזר ונשנה בסעודת יום שבת. החוזה כבדו, והוא סירב והשיב ש"עתה לא אומר". הדבר היה נראה כי רק בסעודות אלו לא רצה - מאיזה סיבה - לומר תורה, אבל בסעודה שלישית יגיד. ואכן, החוזה כבדו עוד הפעם בסעודה שלישית לומר תורה, והשיב: "איך קאן נישט" [-איני יודע]. שאלו הרבי מלובלין: "אם-כן, מדוע לא השיב כן בליל שבת או בצהרים?" השיב רבי זאב זי"ע: "לפלא בעיני על שאלת רבינו בזה, כי הלא גמרא מפורשת הוא (ברכות ד, א) "למוד לשונך לומר איני יודע". על-כן לימדתי את-עצמי כל השבת כולו איך לומר "איני יודע". ועכשיו, בסעודה שלישית, כבר אוכל לומר "איני יודע"..."

מספר רבינו בעל מנחת אלעזר זי"ע (דברי תורה מהדורא ג אות מט, מהדורא ט פא): פעם היה רבינו הק' בעל בני יששכר זי"ע אצל הרה"ק "המפורסם בתמימותו וחסידותו" רבי זאב וואלף מזבאריז זי"ע על לילה אחת בלבוב, ודיבר אתו הרבה ענינים שונים בלילה ההוא, עד זריחת השמש. ורבינו בעל בני יששכר סיפר הרבה, מענינים הנפלאים אשר ראה ודיבר אצל הצדיק הלז המפורסם בתמימותו, והעיד עליו רבינו בעל בני יששכר: כי יש לאותו צדיק "חכמת שלמה". כי אם היה אחר מתנהג ומדבר בתמימות ביותר כזה, ומחזיק לכל אחד, גם לפחותי ערך, לצדיק גמור, וכיוצא בדברי תמימות, וחסר לו מחכמת שלמה, אז היה שקרן גדול שאין כמוהו, לצבוע תמימות כזה. אלא שהוא חכם גדול ונפלא, על-כן יודע לכלכל דבריו במשפט, ולכוין התמימות באמת, ומה עמקו מחשבותיו בעומק חכמתו גם שניהם יחדיו.

כאשר רבינו בעל בני יששכר זי"ע הפרד ממנו, נתן לו הרה"ק מזבאריז, מטפחת (שקורין האנטוך) לחגור בו קודם התפלה וגם נר להאיר עד הבוקר. ומני אז והלאה הלך רבינו זי"ע בחגורה אחרת (במטפחת) קודם התפלה, ולא בחגורה שבשעת התפלה, ונהג ללמוד אצל נר בלילה. וכן נהגו בניו הקדושים אחריו (דרכי חיים ושולם אות יב).

נסתלק ביום ג' ניסן שנת תקפ"ב בוואלטשיסק ומנוחת כבודו בזבאריז.

אבקש גם לחזור ולקבל על עצמכם
ללמוד שיעורים קבועים בספרי רבותינו הקדושים זי"ע...
ולהרבות עוד להגות בספרי רבותינו הקדושים איש לפי כוחו,
ובפרט בשבתות וימים טובים, שהם חיות נפשנו.

ממכתב קודש של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
להתאספות אנ"ש בארה"ק בשבת שלפני ב' סיון תשס"ט